

РОЗДІЛ I

ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПСИХОЛОГІЇ: СУЧАСНІ ПРАКТИКИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ НАУКОВИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Візнюк Інесса

Психологія зароджувалася як цілком і повністю гуманітарна дисципліна – наука про душу (назва «психологія» походить від грецьких $\Psi\upsilon\chi\acute{\eta}$ – «душа»; $\lambda\acute{o}\gamma\omicron\varsigma$ – «вчення»). На різних етапах свого розвитку вона зазнавала впливу різних галузей науки і практики – з деякими психологія була раніше об'єднана, наприклад з філософією, а з іншими, хоч і розвивалися окремо, наприклад з педагогікою, але внаслідок збігу досліджуваних питань тяж стали тісно пов'язані. На сучасному етапі спостерігається все тісніший зв'язок психології з природничими науками, зокрема, з медичними та біологічними. Цей взаєозв'язок обумовлений подвійною природою людини як соціальної так, одночасно, й біологічної істоти. Знання, отримані фізіологами та біологами, все ширше починають використовуватися в психології для того, аби краще зрозуміти сутність психічних явищ [1].

Метою сучасних тенденцій наукових психологічних досліджень є теоретичні знання про розвиток психологічної науки та практики, знання про здобутки, які характеризують сучасний стан психології, вироблення уявлень про закономірності й тенденції розвитку психологічної науки в проекції на певні типи раціональності й соціокультурного розвитку. *Предметом* наукового пошуку є особливості розвитку психологічної науки сучасності, теоретичний, методологічний та парадигмальний аспекти досліджень у психології; концептуальна основа і методичне підґрунтя конкретних психологічних досліджень; внутрішні суперечності в логіці теоретичного психологічного знання та практики.

Серед домінуючих психологічних тенденцій є теорії і тактики позитивного мислення, серед яких актуальними є такі теми досліджень [1, с. 118]:

1. Психічне здоров'я та стрес, де дослідження показують, що регулярна практика медитації може значно зменшити рівень стресу та покращити загальний стан психіки.

2. Вплив кольорів на емоції – новітні відкриття підтверджують, що певні кольори можуть викликати різні емоційні реакції та впливати на психічне благополуччя.

3. Психологія успіху – вивчаються внутрішні та зовнішні чинники, що впливають на досягнення цілей, включаючи самотивацію та стратегії подолання стресу.

4. Позитивне мислення – дослідження підтверджують, що оптимізм може покращити фізичне та психічне здоров'я, а зміна ставлення до стресу сприяє загальному благополуччю.

5. Мотивація та досягнення – аналізуються механізми мотивації та їхній вплив на продуктивність та особистісний розвиток тощо.

Інновації нині відіграють ключову роль в розвитку сучасної психології, сприяючи глибшому розумінню мозку та вдосконаленню методів лікування психічних розладів. Новітні технології, такі як штучний інтелект і віртуальна реальність, активно впроваджуються у психологічну практику, підвищуючи точність діагностики та ефективність психотерапії [1, с. 120].

В Україні спостерігається зростання популярності спеціальності «психологія» серед випускників шкіл, що пояснюється підвищеним попитом на клінічних і реабілітаційних психологів у зв'язку з кризовою безпековою ситуацією. Відповідно, кількість вищих навчальних закладів, які пропонують спеціалізацію в психології, також збільшується, що розширює можливості для студентів у виборі напрямку навчання. Українські університети пропонують широкий спектр спеціалізацій, включаючи нейропсихологію, клінічну та політичну психологію, що дозволяє студентам готуватися до роботи в різних сферах. Особливо перспективним напрямком залишається нейропсихологія, яка продовжує розвиватися завдяки технологічним інноваціям, відкриваючи нові можливості для досліджень і практичного застосування [1, с. 117].

Нейропсихологія продовжує активно розвиватися завдяки технологічним інноваціям, які відкривають нові можливості для дослідження мозку та його взаємозв'язку з поведінкою. Сучасні методи, такі як нейровізуалізація, штучний

інтелект і аналіз цифрових показників, дозволяють глибше розуміти когнітивні процеси та розробляти ефективніші підходи до лікування психічних розладів (рис. 1).

Рис. 1. Сучасні тенденції розвитку психології в епоху цифрових технологій

Кіберпсихологія, як новий напрямок, досліджує вплив цифрових технологій на психологічний стан людини. Вона охоплює широкий спектр питань: від впливу соціальних мереж на самооцінку до проблеми залежності від смартфонів та відеоігор. Наприклад, феномен «номофобії» – страх залишитися без смартфона – стає все більш поширеним, що впливає на увагу, продуктивність і соціальні взаємодії. Важливим аспектом кіберпсихології є формування цифрової ідентичності. Люди часто створюють онлайн-образи, які можуть суттєво відрізнятися від реальних, що іноді призводить до внутрішніх конфліктів. Крім того, питання цифрової безпеки та приватності набувають особливого значення, оскільки соціальні платформи збирають значну кількість персональних даних, що впливає на довіру до технологій.

Загалом, розвиток нейропсихології та кіберпсихології демонструє, як технологічні інновації змінюють наше розуміння психічних процесів і взаємодії людини з цифровим середовищем, що відкриває нові перспективи для досліджень і практичного застосування в психології.

Список використаних джерел

1. Візнюк І., Долинна А., Долинний С. Сучасні тенденції методології наукових психолого – педагогічних досліджень. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education* . №75. С. 115-126.